

Psalm XVII

WESPAZJAN KOCHOWSKI

PSALMODIA POLSKA

Psalm XVII

Domine Deus salutis meae¹.

Psalm 87²

OSTATNIEGO TERMINU WZMIANKA

Panie Boże zbawienia mego! We dnie i w nocy wołam przed Tobą.

Niechaj modlitwa moja przyjdzie przed obliczność Twoją; nakłoń łaskawy ucha ku prośbie żebraka.

Albowiem dusza moja pełna jest ucisków i żywot mój mizerny już w ostatniej rumacji³ chodzi.

Uchodząc przed Faraonem, jużem jedną nogą w Czerwonym Morzu; a trwoży mię zbyt niebezpieczna przeprawa do portu wieczności.

Osusz, Panie, albo podnieś w górę nawałności morskie; albo przeprowadź suchą nogą, jakoś sam deptał wody tyberiackie⁴.

Zewsząd źle! Zdrowie mir⁵ wypowiada, zmysły tępieją, choroba śmiercią grozi; ale nade wszystko tęsknica trapi, która ze złego sumnienia⁶ pochodzi.

Teraz dopiero postrzegam, że życie ludzkie nie jest żywotem, ale pojazdem do śmierci, i męczeństwem jednym, którego z nas ze samych przyczyna.

Cudowna⁷ — nie wiedziałem, żem miał na świat przyjść, a pewien zostaję, że z niego odejść muszę; a kiedy i jako, to przede mną zakryto.

Setne lata sobie zamierzamy, winszuje drużyna, obiecują pochlebcy; niechajże lada gorączki upał przypadnie, aż on⁸ kwiat schnie, więdnije, niszczeje.

Zda się, żyjąc, że przyrasta wieku, a co dzień go znacznie ubywa; bo im dalej w lata idziemy, tem się coraz bliżej śmierci przymykamy⁹.

Życie to jest czy cierpienie, pytam? Albo że u gramatyków słów pożyczę, akcja czy pasja; żyję swobodnie, używam rozkosznie, wszystkiego mi dostaje.

A jakoż żyję, kiedy mię choroby, nędza, kłopoty gryzą, przygody tępią, ubóstwo frajuje, młodość wynosi, starość krzywi, a potem leda¹⁰ defekcik do grobu odeśle.

A ja przecie, biedę cierpiąc, chwale, w ucisku nie stękam, w zgubie nie trwożę się; a kubkiem słodczy światowej opojony, na śmierć się i jej okoliczności nie oglądam.

Nie oglądamci¹¹ się ja na nią¹², ale ona o mnie pomni, kiedy mię chorobą jak zawiłym rokiem¹³ obesławszy, na straszny trybunał boski gotować się każe.

Kondycja ludzka

Śmierć, Sąd, Obyczaje,
Szlachcic

¹Domine Deus salutis meae — Panie, mój Boże, zbawienie moje. [przypis edytorski]

²Psalm 87 — w dzisiejszej numeracji np. wg. Biblii Tysiąclecia: Psalm 88. [przypis edytorski]

³rumacja (daw.) — tu: ruina; od starop. rum: wolne miejsce, wolne przejście; rumowisko, gruz. [przypis edytorski]

⁴tyberiackie wody — wody Jeziora Tyberiadzkiego (także: Jezioro Galilejskie, Genezaret), tj. słodkowodnego jeziora przepływowego w Galilei; jego wody miał „deptać” Jezus wg. Ewangelii (Mk 6,45-52, Mt 14, 22-33, J 6,15-21). [przypis edytorski]

⁵mir (daw.) — pokój; wypowiadać mir: odrzucać pokój, rozpoczynać wojnę. [przypis edytorski]

⁶sumnienie (daw.) — sumienie. [przypis edytorski]

⁷cudowna (daw. forma) — w domyśle: to cudowne, cudowna to rzecz. [przypis edytorski]

⁸on (daw.) — ten. [przypis edytorski]

⁹przymykać się czemu — przybliżyć się do czego. [przypis edytorski]

¹⁰leda (daw.) — lada, byle. [przypis edytorski]

¹¹nie oglądamci się ja (daw.) — konstrukcja z partykułą wzmacniającą -ci. [przypis edytorski]

¹²nią (daw. forma) — dziś B. lp r.ż.: (na) nią. [przypis edytorski]

¹³rok (daw.) — tu: wezwanie do sądu. [przypis edytorski]

Cóż dalej czynić? Szukam u dobrych przyjaciół rady; nie znajduję; ale i znajomi, i poufali drухowie jakoś już ode mnie stronią.

Rodzina i krewni tylko zaglądną nazierkiem¹⁴, z wierzchu płaszczem pokrywając chciwość puścizny.

Mała w ludziach nadzieja, więc pójdę do obrony i munimentów¹⁵, ale i te nie dobrze tuszą¹⁶, pogluzowane¹⁷ nieprawością.

Szukam patrona — nie masz; przyczynnych listów nie przyjmują, korupcji nie biorą, dylacji¹⁸ nie dadzą, apelacji¹⁹ nie pozwolą, ewazja²⁰ nie pójdzie.

I tak zagają o mnie prawo: gdzie łóżko moje sądową izbą, zły żywot instyguje²¹, sumnienie świadczy: Bóg sędzia, egzekutor czart, a dekret (broń Boże) żeby nie był z utratą szczęśliwej wieczności.

Cóż dalej. Ubiorą trupa w koszulę, pokazując, że więcej na tamten świat z sobą bierze, aniżeli na ten świat przyniósł z sobą.

Wrzucą potem w dół, aby nie śmierdział żywym; zadzwonią we dzwony, pokój trocizkami wykurzą, a sami do sukcesji jak do Herapu.

Więc ja, Panie, uprzedzając, wołam do Ciebie, nie żebym nie umierał, bo to nie można; ale żebym umierał w Tobie, z dostateczną ufnością i skruchą.

Niechaj skończę końcem pobożnych; i niech umieram śmiercią owych, którzy w Panu umierają.

Przebij wprzód ciało moje bojaźnią sądów, abym się raczej lękał widzieć Cię sprawiedliwego niż potem doświadczać karzącego.

Wolę, że mię z pomocą Twoją by²² i bojaźń przywiedzie do pokuty, niżby w grzechach zatwardziało, nieprzyjaciel miał przywodzić do rozpacz.

Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi świętemu etc²³.

Trup, Śmierć, Vanitas

¹⁴*nazierkiem* (starop.) — także: *w nazierki, nazircem*: na zwiady; patrząc z boku, z ukosa. [przypis edytorski]

¹⁵*munimenty* (łac.) — dowody prawne. [przypis edytorski]

¹⁶*tuszyć* (daw.) — mieć nadzieję; tu: dawać nadzieję. [przypis edytorski]

¹⁷*pogluzowany* (daw.) — wyglądzony; od *głozować* a. *głozować*: wyglądzać, wyskrobywać, wycierać, wywabiać, czyścić, gładzić, tępić. [przypis edytorski]

¹⁸*dylacja* (z łac.) — zwłoka; odroczenie sprawy sądowej z uzasadnionych powodów. [przypis edytorski]

¹⁹*apelacja* (z łac.) — odwołanie. [przypis edytorski]

²⁰*ewazja* (z łac.) — odparcie zarzutu, usprawiedliwienie. [przypis edytorski]

²¹*instygować* — oskarżać przed sądem; doradzać gorliwie, inspirować, podjudzać. [przypis edytorski]

²²*by i* (daw.) — choćby i; choćby nawet. [przypis edytorski]

²³*etc.* (łac.) — skrót od *et caetera*: i tak dalej, i tym podobnie. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3**.

Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. 99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/psalmodia-polska-psalm-xvii/>

Tekst opracowany na podstawie: Wespazjan Hieronim Kochowski, Trybut należyty wdzięczności wszystkiego dobrego dawcy Panu i Bogu, albo Psalmodya polska za dobrodziejstwa Boskie dziękująca, przez jedną najlichszą kreaturę roku pańs. 1693 napisana, a do druku podana roku pańs. 1695; wyd. Kazimierza Józefa Turowskiego, nakł. Wydawnictwa Biblioteki Polskiej, Kraków 1859.

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>) na podstawie tekstu dostępnego w serwisie Wikiźródła (<http://pl.wikisource.org>). Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Wojciech Kotwica.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.